

have noget at betyde, faar man ikke, uden at det koster noget. Den Medicin, der smager godt, skal man tage sig i Agt for, den duer ikke. Og paa samme Maade vil man blive nødt til at betale, naar man vil have noget, der virkelig kan bringe en Fordele. Det, som her foreligger, er for saa vidt en ret original Grundtanke, nemlig den, at man vil bibeholde Inkvisitionsprincippet, men dog se at faa de Fordele, som Anklageprincippet kan medføre, navnlig de Garantier for den sigtede, som det giver. Det er en Opgave, der er smuk, men som man vistnok kan sige er temmelig uløselig. Det er omtrent, som om man vilde hælde Vand og Ild sammen — man vil opnaa, enten at Ilden slukkes, eller at Vandet fordamper, men faa dem til at blive sammen, vil man ikke opnaa. Det samme vil uundgaeligt blive Tilfældet her.

Udtrykket „Inkvisitionsprincip“ vil jeg antage er lidt utydeligt for mange. Det leder Tanken hen paa skrækkelige Ting, man tænker paa den forfærdelige spanske Inkquisition i Trossager og deslige. Men det er jo slet ikke Meningen. Det, som er det karakteristiske for Inkvisitionsprincippet, er egentlig ikke det, at den Mand, der forfølger Sagen, tillige er den, der skal dømme. Det er ingenlunde nødvendigt. Men det karakteristiske er, at den Mand, som skal skaffe Sagen oplyst og skal skaffe alle Beviserne til Stede, er den samme, som har Magten over tiltalte Person. Det er egentlig det karakteristiske ved det. Og naar man vil beholde Inkvisitionsprincippet, kan man længe nok skaffe Garantier for, at man ikke gaar den tiltalte Person for nær, i den Henseende kan man gøre, hvad man vil, man vil kun opnaa et af to, enten at Inkvisitionsprincippet ikke bliver til noget, eller at de Garantier, man giver den tiltalte, ikke blive til noget.

Jeg har lagt Mærke til, at i Landstingets Betænkning og ogsaa i dets Forhandlinger var egentlig den Betænknelighed, man mest havde, den, om man kunde vente, at Statens Forfølgning af Forbrydelser virkelig vilde kunne føre til noget Resultat under dette System. Der er her to lige store Interesser, paa den ene Side, at Staten og alle vi andre ønske, at Forbrydelserne maa blive opdagede og straffede, og paa den anden Side, at Staten og alle vi andre maa ønske, at der ikke gribes til haardere Midler end nødvendigt for at opnaa dette Formaal. Efterhaanden som Tiderne skifte, er det i den offentlige Mening snart det ene Syns-

punkt og snart det andet, som er det overvejende. For Tiden er Hensynet til den sigtede det overvejende, og jeg er ogsaa jævnlig bleven saa underligt berørt af, at Folk tale om den kriminelle Proces, som om hele Meningen var at skaffe saa mange Garantier for den sigtede som muligt. Det er det jo ingenlunde, og det viser sig jo ogsaa, at saa snart der kommer en lang Række Forbrydelser, der forskrække Almenheden, rejser der sig et almindeligt Raab om skrappere Midler. Jeg erindrer om, hvorledes i fordums Tid Justitsminister Nellesmann har anført, at samtidig med, at der her blev talt om alle mulige Garantier for den sigtede, om Indskrænkning af Varetægtsarrest og om, at man ikke burde anvende Trusler og Tvang og deslige, kom der den ene Deputation efter den anden til ham, saa snart der var en Række Ildspaesættelser eller andre Forbrydelser, og anmodede om Ekstrakommissioner netop i den Hensigt, at der skulde anvendes de groveste Midler for at faa Tilstaaelsen frem og Forbrydelsen opdaget. Det er ganske sandt, men det er jo ikke andet, end hvad der er almenmenneskeligt, at man ser ensidigt paa en Sag ud fra snart det ene Synspunkt, snart fra det andet. Landstinget har betragtet det Synspunkt som ligesaa berettiget som det andet, at Forbrydelsen maa kunne opdages, og jeg synes at kunne spore hos Landstinget, baade i Udvalgsbetænkningen og i Forhandlingerne, en lille Tvivl om, at det vil lykkes, naar Reglerne blive som i Lovforslaget, at faa en virksom Forfølgning, om ikke hele Inkquisitionen vil gaa ned til ingenting; saaledes at det aldrig lykkes at faa opdaget Forbrydelsen. Det Middel, man anviser derimod, er et Juristraad, som skal samles mindst een Gang om Aaret, og som skal se at faa nogle Ideer til Forbedringer og komme frem med disse Ideer. Jeg maa sige, at jeg ved ikke, hvad dette Raad, som ikke kan sammenlignes med det tidligere gejstlige Raad og Jernbaneraadet — jeg ved ikke, om det eksisterer endnu — fordi dette bliver lovbestemt, skal til. I Nutiden er der rig Adgang for enhver, som ønsker at fremsætte sin Mening om Reformforslag, til at komme frem dermed, saa jeg forstaar ikke, hvad et saadant Raad skal til. Men dernæst maa jeg sige, at naar der er Tale om Reformer, som have noget at betyde, saa er det ikke fra Juristerne qua Jurister, de komme. De Reformer, her er Tale om i Retsplejen, de ere drevne frem af Folkemeningen. Folket har gennem lange Tiders Erfaringer set, at den